

Sygn. akt VI U 2107/16

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 13 grudnia 2016 r.

Sąd Okręgowy w Bydgoszczy VI Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący SSO Janusz Madej

Protokolant st. sekr. sądowy Dorota Hańc

po rozpoznaniu w dniu 13 grudnia 2016 r. w Bydgoszczy na rozprawie

odwołania W. B.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w B.

z dnia 7 lipca 2016 r., znak: (...)

w sprawie: W. B.

przeciwko: Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w B.

o emeryturę

I zmienia zaskarżoną decyzję w ten sposób, że przyznaje ubezpieczonemu W. B. prawo do emerytury od dnia 1 lipca 2016 r.;

II nie stwierdza odpowiedzialności Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w B. za nieustalenie ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji.

Sygn. akt VIU 2107/16

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 7 lipca 2016 roku Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w B. po rozpoznaniu wniosku W. B. z dnia 4 lipca 2016 roku odmówił wnioskodawcy prawa do emerytury z tytułu pracy w szczególnych warunkach. W uzasadnieniu tej decyzji organ rentowy powołując się na artykuł 184 Ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych oraz na paragraf 4 Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze Dziennik Ustaw z 1983 roku, numer 8 pozycja 43 ze zmianami wyjaśnił, iż przyczyną odmowy przyznania emerytury było nieudowodnienie wymaganego 15-letniego okresu pracy w szczególnych warunkach wykonywanej stale i w pełnym wymiarze czasu pracy. Organ rentowy wyjaśnił, że nie uwzględnił okresu od 1 stycznia 1996 roku do 31 grudnia 1998 roku, ponieważ w świadectwie wykonywania prac w szczególnych warunkach przez Spółkę (...) przy określaniu stanowiska pracy powołano się na Zarządzenie numer 3 Ministra Hutnictwa i Przemysłu Maszynowego z dnia 30 marca 1985 roku, Dział III, pozycja 21 punkt 6, który brzmi "modelarz ręczny", natomiast stanowisko wnioskodawcy wskazane w świadectwie pracy to "modelarz". Na pozostały okres brakujący do 15 lat świadectwa wykonywania pracy w szczególnych warunkach wnioskodawca nie przedłożył. Jednocześnie organ rentowy wskazał w tej decyzji, iż na podstawie dowodów dołączonych do wniosku i uzyskanych w wyniku przeprowadzonego postępowania zakład przyjął za udowodnione na dzień 1 stycznia 1999 roku okresy składkowe w

wymiarze, okresy nieskładkowe w wymiarze 3 miesiące, 24 dni, okresy składkowe w wymiarze 24 lat, 10 miesięcy i 29 dni, stażu sumarycznego dwa..., 25 lat 2 miesiące i 23 dni. W odwołaniu od tej decyzji ubezpieczony domagał się zm..., jej zmiany i przyznania mu prawa do emerytury z tytułu pracy w szczególnych warunkach. W uzasadnieniu swego stanowiska procesowego ubezpieczony wskazywał, iż rozpoczął pracę zawodową 1 września 1972 roku w (...) Zakładach (...) w zawodzie mo..., modelarz na Wydziale (...) Praca jego trwała nieprzerwanie do 31 marca 2010 roku w tym samym miejscu i na tych samych stanowiskach, a w dniu 31 marca minął 3-miesięczny okres wypowiedzenia. W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wnosił o jego oddalenie powołując argumentację przedstawioną w uzasadnieniu zaskarżonej decyzji. Sąd Okręgowy ustalił i rozważył co następuje. Ubezpieczony W. B. urodzony (...) wniosek o emeryturę w Zakładzie Ubezpieczeń Społecznych złożył w dniu 4 lipca 2016 roku. We wniosku wskazał on, iż jest członkiem Otwartego Funduszu Emerytalnego oraz złożył też wniosek o przekazanie środków zgromadzonych w Otwartym Funduszu Emerytalnym na dochody budżetu Państwa za pośrednictwem Zakładu Ubezpieczeń Społecznych. Ubezpieczony 60 lat ukończył przed złożeniem wniosku o emeryturę w dniu (...) roku. Na podstawie dowodów z przesłuchania ubezpieczonego oraz dowodów z dokumentów zgromadzonych w aktach organu rentowego oraz w aktach kapitału początkowego, jak również w aktach osobowych ubezpieczonego z okresu jego zatrudnienia w (...) Zakładach (...), później (...) Spółka Akcyjna, dowodów z dokumentów nadesłanych przez Archiwum (...) Stowarzyszenie (...) w Ł.. Sąd Okręgowy ustalił, iż ubezpieczony 1 września 1972 roku rozpoczął naukę zawodu na podstawie umowy o naukę zawodu w szkole przyzakładowej (...) Zakładów (...) Przedsiębiorstwie Państwowym w B.. W okresie nauki 2, 3 razy w tygodniu ubezpieczony miał zajęcia teoretyczne w klasach, a w pozostałym zakresie w obowiązującym go 6-dniowym tygodniu pracy pracował, uczył się zawodu w warsztatach w sz..., na terenie zakładów (...). Po ukończeniu nauki został on zatrudniony na podstawie umowy o pracę zawartej na czas nieokreślony z dnia 1-go..., przepraszam, z dnia 21 czerwca 1975 roku w Wydziale Modelarni na stanowisku modelarz w pełnym wymiarze czasu pracy. Do obowiązków ubezpieczonego na tym stanowisku należało wykonywanie modeli drewnianych wykorzystywanych następnie przy odlewach, produkcji odlewów żeliwnych różnych detali maszyn i urządzeń przemysłowych. Tak..., były to takie odlewy, takie modele jak koła zębate, czy części takich maszyn jak tokarki, frezarki czy kruszarki. W dniu 23 października 1975 roku ubezpieczony pracował ostatni dzień, a w dniu następnym rozpoczął odbywanie zasadniczej służby wojskowej, co trwało od 24 października 1975 roku do 13 października 1977 roku. Przed upływem 30 dni od zakończenia służby wojskowej w dniu 7 listopada 1977 roku został on ponownie zatrudniony w (...) Zakładach (...) na dotychczasowym stanowisku modelarza w modelarni. Na tym stanowisku pracował do 2010 roku, przy czym w okresie od 27 października 1994 roku do 19 listopada 1995 roku korzystał z urlopu bezpłatnego w związku z wyjazdem do pracy na terenie Niemiec. W okresie pracy na stanowisku modelarza ubezpieczony przez okres 5, 6 lat w ramach obowiązującej go normy czasu pracy wykonywał także prace lakiernika polegające na malowaniu wykonanych przez siebie czy innych modelarzy modeli drewnianych farbą nitro. Było to lakierowanie ręczne. Okresy jego zatrudnienia na stanowisku modelarza i lakiernika włącznie z, ze służbą wojskową przekroczyły 22 lata do dnia 31 grudnia 1998 roku. Powyższych ustaleń Sąd dokonał na podstawie dowodu z przesłuchania ubezpieczonego, a także konkretnych dokumentów z akt osobowych ubezpieczonego. Ubezpieczony został..., z karty obiegowej z dnia 1 września 1972 roku wynika, że został przyjęty do szkoły zawo..., do nauki zawodu w zakresie modelarz w drewnie i tworzyw sztucznych. Po wojsku 26 października 1977 roku także został, wskazano w dokumencie, iż zawodem wyuczonym jest modelarz w drewnie, a wykonywany również modelarz w drewnie. W aktach osobowych ubezpieczonego znajduje się także umowa o pracę na czas, zawarta na czas nieokreślony 21 czerwca 1975 roku, gdzie ubezpieczony zatrudniony był jako modelarz i wiele, niemal wszystkie dokumenty, które znajdują się w aktach ubezpie..., osobowych ubezpieczonego potwierdzają za..., jego zatrudnienie, bądź to na stanowisku modelarza w modelarni, bądź to na stanowisku lakiernika w modelarni. Natomiast znajdują się tam także dokumenty potwierdzające wykonywanie dodatkowych czynności po godzinach normatywnego czasu pracy polegając..., polegających na sprzątaniu pomieszczeń modelarni. Ten spójny materiał dowodowy wskazywał zatem na to, iż ubezpieczony do dnia 31 grudnia 1998 roku legitymował się co najmniej 15-letnim okresem zatrudnienia w szczególnych warunkach. Zgodnie z artykułem 184 Ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych tekst jednolity...

[**Koniec części** 00:52:33.228] JLT047495_02

[**Przewodniczący** 00:52:33.328] Dziennik Ustaw z 2016 roku, pozycja 887 z późniejszymi zmianami, ubezpieczonym urodzonym po dniu 31 grudnia 1948 roku przysługuje emerytura po osiągnięciu wieku przewidzianego

w artykule 32, 33, 39 i 40, jeżeli w dniu wejścia w życie ustawy osiągnęli: po pierwsze - okres zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze wymaganym w przepisach dotychczasowych do nabycia prawa do emerytury w wieku niższym niż 60 lat dla kobiet i 65 lat dla mężczyzn oraz po drugie - okres składkowy i nieskładkowy, o którym mowa w artykule 27. Artykuł 32 tej ustawy wskazuje, że..., ustęp 1, że ubezpieczonym urodzonym przed dniem 1 stycznia 1949 roku, będącym pracownikami, o których mowa w ustępie 2 i 3, zatrudnionymi w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, przysługuje emerytura w wieku niższym niż określony w artykule 27 ustępie 2 i 3, a więc w wieku niższym niż, w przypadku mężczyzn niż 65 lat i kobiet niż 60 lat. Zgodnie z ustępem 2 artykułu 32, dla celów ustalenia uprawnień, o których mowa w ustępie 1, za pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach uważa się pracowników zatrudnionych przy pracach o znacznej szkodliwości dla zdrowia oraz o znacznym stopniu uciążliwości lub wymagających wysokiej sprawności psychofizycznej ze względu na bezpieczeństwo własne lub otoczenia. Artykuł 184 ustęp 1, mówiąc o dotychczasowych przepisach, ma na myśli przepisy Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, rozporządzenia wskazanego między innymi w treści zaskarżonej decyzji. Zgodnie z paragrafem 2 ustępem 1 i ustępem 2 tego rozporządzenia, okresami pracy uzasadniającymi prawo do świadczeń na zasadach określonych w rozporządzeniu są okresy, w których praca w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze jest wykonywana stale i w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na danym stanowisku pracy. Okresy pracy, o których mowa w ustępie 1 stwierdza zakład pracy na podstawie posiadanej dokumentacji, w świadectwie wykonywania prac w szczególnych warunkach, wystawionym według wzoru stanowiącego załącznik do przepisów wydanych na podstawie paragrafu 1 ustępu 2 rozporządzenia lub w świadectwie pracy. Należy jednak podkreślić, że jeżeli pracownik nie może okazać świadectwa wykonywania pracy w szczególnych warunkach lub świadectwa pracy potwierdzającego wykonywanie pracy w takich warunkach, bądź posiada świadectwo pracy, które nie odpowiada wszystkim wymogom formalnym określonym w powyższych, powyższym rozporządzeniu, to w toku procesu może wykazać..., wyko..., wykazywać fakt swojego zatrudnienia pracowniczego w szczególnych warunkach wszelkimi środkami dowodowymi. Zgodnie z paragrafem 3 powołanego rozporządzenia, za okres zatrudnienia wymagany do uzyskania emerytury, zwany dalej wymaganym okresem zatrudnienia, uważa się okres wynoszący 20 lat dla kobiet i 25 lat dla mężczyzn, liczony łącznie z okresami równorzędnymi i zaliczanymi do okresów zatrudnienia, a paragraf 4 ustęp 1 stanowi, iż pracownik, który wykonywał prace w szczególnych warunkach, wymienione w wykazie, nabywa prawo do emerytury, jeżeli spełnia łącznie następujące warunki: osiągnął wiek emerytalny wynoszący 55 lat dla kobiet i 60 lat dla mężczyzn, ma wymagany okres zatrudnienia, w tym co najmniej 15 lat pracy w szczególnych warunkach. Wskazać w związku z tym należy, iż ubezpieczonemu udało się w toku procesu wykazać, w szczególności wiarygodnymi, w pełni wiarygodnymi dowodami z dokumentów z akt osobowych ubezpieczonego oraz także świadectwem wykonywania prac w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, wystawionym mu w dniu 10 lutego 2010 roku przez Odlewnię (...) Spółkę z ograniczoną odpowiedzialnością w B., następcę prawnego zakła..., (...) Spółki Akcyjnej, a wcześniej Przedsiębiorstwa Państwowego, iż wykonywał on prace wymienione w wykazie A, stanowiącym załącznik do Rozporządzenia Rady Ministrów, powołanego wcześniej, w Dziale III - w hutnictwie i przemyśle metalowym, pod pozycją 21, przygotowanie mas formierskich i prace formierzy oraz rdzeniarzy. Jak wykazało postępowanie dowodowe, ubezpieczony niewątpliwie pracował jako modelarz w drewnie i modelarz w tworzywach sztucznych, przez cały okres zatrudnienia, wykonując w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązki pracownicze na tym stanowisku i jednocześnie przez okres 5, 6 lat, wykonując także prace w szczególnych warunkach, jako lakiernik przy lakierowaniu wykonanych przez siebie modeli farbą Nitro. Było to lakierowanie ręczne, które jest wskazane w wykazie A, Dziale XIV - prace różne, pod pozycją 17, jako prace wykonywane w szczególnych warunkach, lakierowanie ręczne lub natryskowe, nie zhermetyzowane. Warunki w jakich ubezpieczony lakierował pędzlem, farbą Nitro, wykonane modele w drewnie, niewątpliwie miały charakter lakierowania nie zherma..., nie zhermetyzowanego i ręcznego. Dodatkowo wskazać należy, iż stanowiska, na których pracował ubezpieczony - modelarza w drewnie i modelarza w tworzywach sztucznych, które wykonywał w mniejszym zakresie, niż modelowanie w drewnie, wskazane zostały w Dziale III pozycji 21, punktach 6 i 8 wykazu stanowisk stało..., stanowiącego załącznik numer 2 do Zarządzenia numer 3 Ministra Hutnictwa i Przemysłu Maszynowego z dnia 30 marca 1985 roku w sprawie stanowisk pracy, na których wykonywane są prace w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze w zakładach pracy resortu hutnictwa i przemysłu maszynowego. Jeżeli zatem ubezpieczony spełnił wszystkie warunki nabycia prawa do emerytury, a więc

przed złożeniem wniosku o emeryturę w dniu 4 lipca 2016 roku, osiągnął wiek emerytalny z dniem 21 czerwca 2016 roku, oś..., do dnia 31 grudnia 1998 roku legitymował się co najmniej 15-letnim okresem zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, w wymiarze co najmniej 15 lat oraz ogólnym stażem emerytalnym w wymiarze 25 lat, ta ostatnia okoliczność nie była między stronami sporna, złożył wniosek jako członek Otwartego Funduszu Emerytalnego o przekazanie środków zgromadzonych w tym funduszu na dochody budżetu państwa, to spełnił wszystkie warunki do..., konieczne do nabycia świadczenia emerytalnego. Należy także podkreślić, iż zgodnie z utrwalonym już orzecznictwem Sądu Najwyższego, na przykład uchwałą siedmiu sędziów Sądu Najwyższego z 16 października 2003 roku, II UZP 6/13, czas zasadniczej służby wojskowej, odbytej w okresie obowiązywania artykułu 108 ustępu 1 Ustawy z dnia 21 listopada 1967 roku o powszechnym obowiązku obrony Rzeczypospolitej Polskiej, Dziennik Ustaw numer 44, pozycja 220, zalicza się na warunkach wynikających z tego przepisu do okresu pracy wymaganego do nabycia prawa do emerytury w niższym wieku emerytalnym, artykuł 184 w związku z artykułem 32 Ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych. Z uwagi na to, iż ubezpieczony w terminie określonym w artykule 106 ustępie 1 tej ustawy, w terminie 30 dni od zakończenia służby wojskowej, powrócił do macierzystego zakładu pracy i podjął ponownie zatrudnienie na stanowisku pracy w szczególnych warunkach, na którym pracował przed powołaniem do zasadniczej służby wojskowej, to okres zasadniczej służby wojskowej zalicza się ubezpieczonemu do okresu wymaganego do nabycia uprawnień emerytalnych w zakresie pracy w szczególnych warunkach. Dlatego na podstawie artykułu 477 ze znacznikiem 14 paragraf 2 Kodeksu postępowania cywilnego, Sąd Okręgowy zmienił zaskarżoną decyzję i przyznał ubezpieczonemu prawo do emerytury od pierwszego dnia miesiąca, w którym złożył on wniosek o to świadczenie. Z kolei w punkcie drugim wyroku, Sąd Okręgowy nie stwierdził odpowiedzialności Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w B. za nieustalenie ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji w oparciu o artykuł 118 ustęp 1a Ustawy emerytalnej, albowiem ubezpieczony nie legitymował się na cały okres swojej pracy w szczególnych warunkach świadectwem wykonywania pracy w szczególnych warunkach, świadectwo takie i to dotknięte wytkniętymi przez organ rentowy brakami formalnymi złożył on tylko za okres od 1 stycznia 1996 roku do 31 stycznia 2010 roku. Tym niemniej dowody z dokumentów, zebranych w aktach osobowych ubezpieczonego, którymi nie dysponował organ rentowy w postępowaniu administracyjnym, w ocenie Sądu Okręgowego jednoznacznie wskazywały na to, iż do 31 grudnia 1998 roku ubezpieczony pracował jako..., w szczególnych warunkach zarówno w zakładach..., (...) Zakładach (...), jaki i u następcy tego pracodawcy Odlewni (...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w okresie od 1 stycznia 1996 roku do 31 grudnia 1998 roku, który to okres miał istotne znaczenie dla oceny uprawnień emerytalnych ubezpieczonego. Na tym wygłoszenie uzasadnienia zakończono. Proszę Pana wyrok...